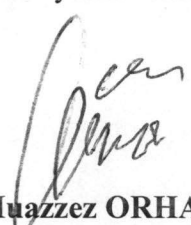

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Adalet Bakanı Sayın Abdulhamit GÜL* tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Muazzez ORHAN

Van Milletvekili

Türkiye'nin faili meçhul cinayetler, yaşam hakkına yönelik saldırılar, işkence ve kötü muamele gibi konulardaki sicili olumsuz bir tarihe sahiptir. Bu konuda geçmişte yapılmış birçok çalışma ve istatistik, Türkiye'de yaşam hakkının ve kişi dokunulmazlığının dönem dönem yasal ve anayasal koruma altında olmadığını açığa çıkartmıştır. Kamu görevlisi görünümünde olan bazı şahısların devlet adına hareket eder gibi halka ve yurttaşlara saldırdığı ve en temel hak olan yaşam hakkını ihlal ettiği geçmişte birçok vakada görülmüş ve kayıt altına alınmıştır. Kamuoyunda Şemdinli Davası diye bilinen Umut Kitap Evine yapılan saldırı buna bir örnektir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin (TBMM) yasama faaliyetleri kapsamında "Ülkemizin Çeşitli Yörelerinde İşlenmiş Faili Meçhul Siyasal Cinayetler" başlıklı Meclis Araştırması Komisyon Raporu bu sorunun on yıllardır gündemde olduğunun en somut kanıtlarındandır. Binlerce yurttaşın yaşamına kast eden hukuk dışı karanlık eller herhangi bir yaptırıma tabi olmadan faaliyetlerine yıllarca devam edebilmişlerdir. TBMM İnsan Hakları İnceleme Komisyonunun 2013 yılında hazırladığı "Terör ve Şiddet Olayları Kapsamında Yaşam Hakkı İhlallerini İnceleme Raporu" zamanında ön alınmayan cinayetlerin nasıl bir toplumsal soruna neden olduğunu göstermektedir. Rapora göre en az binlerle ifade edilen faili meçhul, gözaltında kaybolma, dur ihtarına uymadığı için öldürülme gibi birçok yaşam hakkı ihlali olmuştur. Yine Raporda ifade edildiği gibi 12 Eylül darbesi ve Anayasasının izlerini taşıyan bu hukuk dışı uygulamalar maalesef 2015 yılından sonra bölge illerinde yeniden sıklıkla rastlanmaya başlamıştır. 2016'da başlayan OHAL uygulamasının formel olarak kaldırılmış olması uygulamada karşılık bulmamıştır. Özellikle bölge illerinde güvenlik güçleri veya güvenlik güçleri görünümünde bazı kişiler yurttaşların can güvenliğini tehdit etmektedir.

Van'ın iki mahallesinde 11 ve 12 Temmuz'da sokak ortasında 2 yurttaş, beyaz Toros markalı bir araçtan inen maskeli kişilerin işkencesine maruz kalmış ve kaçırılmaya çalışılmıştır. Van'ın Hacıbekir ve Yalı mahallelerinde beyaz Toros araçla dolaşan bu maskeli kişiler, yurttaşlara sokak ortasında işkence ve kötü muamele yapmıştır. "Sizi burada yaşatmayacağız, ya sevin ya terk edin" diyen bu maskeli kişilerin saldırısına uğrayan yurttaşları Şemdinli Vakasındaki gibi çevrede bulunan vatandaşların tepkileri ve dikkatleri kurtarmıştır. Saldırıya uğrayan iki kişinin can güvenliğinin bugünden sonra sağlanması hukuk devletinin bir gereğidir.

Bu bağlamda:

- 1) Van'da Hacıbekir ve Yalı mahallelerinde Beyaz Toros ile dolaştığı iddia edilen kişiler kamu görevlisi midir? Bu maskeli kişilerin vatandaşların tepkisi karşısında Çevik Kuvvet Karakoluna sığındıkları iddiası gerçek midir?
- 2) Beyaz Toros ile maskeli bir şekilde halka saldıran bu kişilerin devlet adına hareket ettikleri iddiası konusunda bir inceleme ve soruşturma başlattınız mı?
- 3) Saldırıya uğrayan yurttaşların can güvenliği konusunda herhangi bir tedbir aldınız mı?
- 4) Devletin hukuk içerisinde görevini yerine getiren güvenlik görevlilerine paralel bir yapılanmaya gittiği iddiası için gerekli tedbir ve inceleme girişimlerini başlattınız mı?
- 5) Türkiye'de faili meçhul cinayet sayısı 2019 yılı itibariyle kaçtır? Van ilinde bu sayı kaçtır?
- 6) Son 4 yıl içerisinde göz altında iken yaşamını yitiren kişi sayısı kaçtır?
- 7) Son 4 yıl içerisinde göz altına alındıktan sonra kaybedilen ve kendisine ulaşılamayan kişi sayısı kaçtır?
- 8) OHAL dönemi ve sonrasında "kaçırıldığı" iddia edilen ve haber alınamayan kişi sayısı kaçtır?